

De „algemeene beschouwingen” over
het ontwerp van kieswet.

De discussiën over het ontwerp van kieswet zijn geopend. De redevoeringen volgen elkander regelmatig op, als eene processie in elkander's voetstappen tredende. De verleidelijke titel, *algemeene beschouwingen* verlokt elk, ook eene toertje op zijn paardje te doen over het onafzienbaar terrein der parlementaire discussie en, onder het voorwendsel van te spreken over het ontwerp van kieswet, politieke romans te maken, te fantaseren over de beste aller staatsinrichtingen en allerlei soorten van variatiën op het thema der kies-regeling te broderen. De een schetst het verrukkelijke van eene verdeling naar stammen en religiën; een ander mijmert over eene indeeling naarmate van den verschillende aard des bodems; een derde keert terug tot den tijd der PHARAO's, en dweept met eene kasten-indeeling, waarbij de burgers naarmate van hunne ambachten en beroepen worden zamengevoegd, en elk ambacht nevens elk beroep zijne afzonderlijke stem in de vertegenwoordiging heeft. Naarmate van des sprekers temperament, wordt de kieswet idyllisch, historisch, antiquarisch, romantisch of heroïsch, — soms komisch en satyrisch — beschouwd. Het is de dag van het algemeen tournooi, waarop alle DON QUICHOTTEN hunne harnassen aangespen, hunne ROSSINANTEN bestijgen en hunne lansen vallen, om ridderlijk voor hunne DULCINEA's te kampen. Een dag van rouw en jammer voor alle schaapskudden en windmolens.

Dat bij eene gelegendheid als deze en over punten waarover nog veel verschil van gevoelen heerscht, eene warme en levendige discussie wordt gevoerd, is niet meer dan natuurlijk en behoorlijk. Dit juist is eene der hoofdvoorwaarden van het constitutioneel leven; door de parlementaire discussie, door de wrijving der opiniën en den strijd der wederzijdsche beginselen wordt de nationale overtuiging gevormd. Maar eigenlijke discussie, strijd van beginselen, scherpe en doortastende kritiek en anti-kritiek is het wat men bij onze parlementaire debatten mist. Men mist die thans evenzeer als men die miste bij alle belangrijke quaestieën, die de Kamer tot nu toe bezig hielden; onderlinge wisseling van denkbeelden vindt bij onze Kamer nog geen plaats, gelijk zij nooit plaats heeft gevonden bij de Edelmogende, zaliger gedachtenis. Wat bij ons *beraadslaging* heet is inderdaad niets dan een verslag van individuele opiniën met een vergezicht op individuele decoratiën. Elk verklaart wat hij uit ZIJN oogpunt en van ZIJN standpunt *verkeerd* acht, en wat HIJ daarentegen *goed* en *behoorlijk* zou hebben geacht. Elk rekent zich verplicht zijne bijzondere gemoedsbezwaren te biechten en in het algemeen fonds van tegenwerpingen en bedenkingen zijn aandeel te storten. Juist door deze tactiek van vrijbuitery, door dit gebrek van aansluiting om een gemeenschappelijk beginsel, onder eene gemeenschappelijke banier, baant men den weg tot deze karakterlooze transactiën

van overtuiging, deze offeranden op het altaar des vaderlands enz., die als voorwerpen van dagelijksch gebruik op den inventaris van den desolaten boedel der Edelmogende voorkomen. Wanneer elk geïsoleerd en alleen voor eigene rekening, voor enkel individuele beginsels en denkbeelden strijdt, is geen besluit op gemeenschappelijke overtuiging gegrond denkbaar. De strijders zijn overtuigd, dat hunne lievelings-ideeën toch geenerlei kans hebben, de ideeën der meerderheid te worden en, na hun hart lucht te hebben gegeven, berusten zij er in, tot officiële waarheid te stempelen, wat zij in-officieel als dwaling gebrandmerkt hebben. Heeft men zich eenmaal aan deze theorie van: *elk voor het zijne* gewend, dan is slechts één van beide mogelijk: of eene anarchie van strijdige en onverenigbare meeningen die nooit tot een besluit kunnen komen; of eene hekatombe van bijzondere overtuigingen, die meer uit afgematheid dan uit wil, zich achter den triomfwagen aansluiten.

Indien er één onderwerp was, dat men mogt verwachten aan eene kernige, vruchtbare kritiek onderworpen te zien, het was dat der kieswet. In de pers en buiten de pers waren de verschillende beginselen met warmte behandeld en uiteengezet, en men hoopte, dat de parlementaire discussie den strijd van beginselen der buitenparlementaire discussie zou vervolgen en ten einde brengen. In plaats van licht en klaarheid in het geschil te brengen, in plaats van aan de opgewekte aandacht des publieks bevrediging te geven, legt men de debatten over de kieswet moede en verdrietig ter zijde. Terwijl in andere constitutionele landen, de zittingen en beraadslagingen der vertegenwoordiging allerwege met graagte bijgehouden, gelezen en gecommentarieerd worden, wendt het publiek zich in Nederland afgemat en ongeduldig af van dien zondvloed van eindeloos gerekte volzinnen, die elkander als de baren der zee opvolgen, en die de quaestie noch duidelijk maken noch een stap nader tot hare beslechting brengen. In plaats dat enkele hoofdleiders der tegenstrijdige beginselen als woordvoerders zouden optreden, om de discussie tot de enkele, de gansche quaestie beheerschende, hoofdpunten, zamen te trekken, die punten in een helder licht te stellen, ze duidelijk te ontwikkelen en met kracht aan te dringen, en het stelsel der tegenpartij aan de vuurproef van scherpe kritiek en doortastende bewijsvoering te onderwerpen, beijvert zich een iegelijk er zijn woordje over te zeggen en het onderwerp zoo murw mogelijk te beuken. Dezelfde argumenten worden duddeloos herhaald, maar steeds op eene andere wijze en in eene andere orde. De hoofdbeginselen worden in eenen oceaen van bij-omstandigheden, van details uit des spreker's dorp of gehucht verdronken; uit zucht om toch iets *speciaals* aan te voeren, verliest men het *algemeen* karakter geheel uit het oog. Men hoort allerlei tegenwerpingen, allerlei bedenkingen, maar wat men in de eerste plaats verwachtte en had moeten hooren, den strijd over het beginsel, hoort men niet. Men

duizelt bij die bonte dwarreling van betoogen; men martelt zich af om uit die Babylonische spraakverwarring het woord des raadsels te gissen, zich vruchteloos afvragende hoe al die door elkander sprekende tongen zich tot één besluit zullen kunnen vereenigen?

De discussie over de kieswet die het geheele land had moeten voorlichten, die, — verstond de Kamer het, leiders te kiezen en particuliere dooltogten af te snijden, om zich tot de hoofdpunten te bepalen die het kenmerk van elk beginsel uitmaken — bij uitstek leerrijk en vruchtbaar had kunnen zijn, die de vlottende meeningen van het publiek tot vaste punten had kunnen brengen en de burgerij had kunnen overtuigen of van de doelmatigheid, of van de ondoelmatigheid van het ontwerp der regering, deze discussie is, door de wijze waarop zij tot nu toe gevoerd is, voor het publiek bijna nutteloos geweest. Zij heeft tot nu toe, niet verder gestrekt, dan om vele heeren van vele redevoeringen te verlossen, die nu, in zalige, ongestoorde, rust, in de kolommen van het *Bijblad*, hunnen stof-dood te gemoet gaan. Men heeft over het ontwerp van kieswet gereedevoerd en men zal er over stemmen, dit is ook alles. Maar men vraagt, wat de natie er bij verloren had, zoo men eenvoudig de formaliteit van het redevoeren voor het stemmen had nagelaten? En wat zou daarentegen de natie er niet bij hebben kunnen profiteren indien men, in plaats van lezingen en beschouwingen over de kieswet te geven, discussie over de beginselen gevoerd had? De discussie zou de belangstelling des publieks evenzeer gewekt hebben, als de redevoering-tactiek, waarbij elk zijn duit in het zakje legt, die verslijt.

Buitenlandsche Berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 6 juni. De Pruisische gevolmagtigden alhier, hebben in last, bij de conferentiën zich te verzetten tegen de vordering van Oostenrijk om uitsluitend en voor altijd het voorzitterschap bij den nieuwen bondsdag uit te oefenen; en wijders dat deze bondsdag niet beschouwd mag worden als eene voortzetting van den vroegeren, maar naar geheel nieuwe grondslagen moet zamengesteld worden. Tegelijkertijd met de Pruisische gevolmagtigden, zullen ook zitting nemen de legatie-raad *Liebe* voor Brunswijk en Oldenburg, de staatsraad *Seebeck* voor de Thüringsche en Anhaltsche hertogdommen, dr. *Lappenberg* voor Hamburg, burgemeester *Smidt* voor Bremen en dr. *Eldé* voor Lubeck. Voor het hervatten der conferentiën zal de dag nader bepaald worden.

— De Beijersche Kamer heeft, in hare zitting van den 3den dezer, hare goedkeuring verleend aan de toetreding der regering tot een met België door de leden van het tolverbond gesloten verdrag, betreffende de behandeling der handelsreizigers; alsmede aan een ander verdrag met den Koning der Nederlanden, betreffende het verblijven van Luxemburg in het Duitsche tolverbond.

— Regtstreeksche berigten uit Berlijn schijnen te bevestigen, dat het aftreden van den prins von *Zwarzenberg*, van de zijde van Pruisen tot voorwaarde is gesteld voor eene schikking met Oostenrijk; brieven uit Weenen berigten, dat men aldaar deze verandering van het Oostenrijks kabinet gaarne ziet. Overigens schijnen de krijgstoerusting van Pruisen voornamelijk tegen Saksen gerigt te zijn, en eigenlijk ten doel te hebben dit laatste te dwingen om bij de Pruisische Unie te blijven. Daar Oostenrijk echter geene vijandelijke demonstratie tegen dit land gedogen zal, kon veelligt daaruit een ernstig conflict ontstaan, indien het den keizer van Rusland niet mogt gelukken eene minnelijke schikking tot stand te brengen, waartoe echter de meest gegronde hoop bestaat.

— *Mewe*, 3 juni. Gisteren heeft hier een groot ongeluk plaats gehad. Ten 8½ ure des ochtends zou

de groote processie van hier naar Lork vertrekken, en reeds zou men altaar en beelden inschepen, om over den Weichsel gevoerd te worden, toen eene pont, met 120 à 130 bedevaartgangers beladen, welke weinige uren te voren was overgestoken, op nagenoeg 40 schreden afstands van den oever zonk. Slechts weinige menschen zijn gered; 24 lijken liggen hier in het lazareth, 19 zijn bij Ostrawo opgevischt. Men berekent het aantal omgekomen bedevaartgangers op minstens 105. De processie heeft geen voortgang gehad.

Hamburg, 5 juni. Uit Stockholm wordt van 31 mei geschreven, dat de benoeming van den schoutbij-nacht *Gyllengranat* tot opperbevelhebber van het eskader, hetwelk de aanstaande kroonprinses van Zweden en Noorwegen zal gaan afhalen, thans officieel is. De *Geste* zal de prinses aan boord nemen, welke voorts over Djugdärden en Ladugårdsgarden door het Bellevypark naar het Hogaslot trekken zal. De trouwplechtigheid zal in de groote kerk te Stockholm voltrokken worden.

ENGELAND.

Londen, 7 juni. De zitting van het Hoogerhuis op gisteren werd besloten met de stemming eener tweede lezing van de bill, betreffende de uitbreiding van het algemeen kiesrecht in Ierland, terwijl in het Lagerhuis op het einde dier zitting het wets-ontwerp omtrent den arbeid in de fabrieken aangenomen is, nadat de verschillende amendementen, daarop voorgesteld, met eene overgrote meerderheid waren verworpen. Ook nog eenige artikelen van de bill, betreffende het begraven in de hoofdstad, werden door het huis ongeamendeerd aangenomen.

Nadat in de zitting van het Hoogerhuis op heden eenige ontwerpen van lokaal belang waren aangenomen, rigtte lord *Brougham* eene interpellatie aan den President van den raad omtrent de expeditie naar Cuba. Men verzekert, dus zeide de edele lord, dat er eene expeditie uit de Vereenigde Staten is vertrokken ten einde zich meester van Cuba te maken. Ik twijfel niet of het is buiten toestemming van de Vereenigde Staten. Met leedwezen vernam ik dat die verfoeilijke zeeroovers aan het Spaansche eskader ontsnapt zijn; ik hoop dat zij te Cuba zullen gearresteerd zijn en dat men hun kort en goed recht zal gedaan hebben. Ik hield het er buitendien voor, dat de achtingswaardige gouverneur van de Vereenigde Staten dergelijke expeditiën zou kunnen beletten en ik hoop dat het huis weldra de verzekering erlange, dat de regering maatregelen zal nemen om een einde aan dergelijke onderneming te maken. De markies van *Lansdowne* beaamde, dat het maar al te waar was, dat eene expeditie van zeeroovers van de Vereenigde Staten naar Cuba vertrok: doch hij kon levens verzekeren, dat de regering der Vereenigde Staten daaraan geheel vreemd was, niet alleen maar tevens de strengste afkeuring daaromtrent deed blijken. Op de vraag van lord *Brougham* of de regering der Vereenigde Staten niet meer had gedaan dan hare afkeuring te kennen te geven over de stoutheid dier zeeroovers, antwoordde de markies van *Lansdowne*, dat zij ook hare zeemagt had uitgerust om te beproeven die expeditie tegen te houden. Die maatregel droeg de goedkeuring van lord *Brougham* weg, ofschoon het hem zonderling voorkwam, dat 8000 man zich konden wapenen, uitrusten, inschepen en vertrekken zonder dat het gouvernement er achter komt. De graaf *Aberdeen* verklaarde hierop, overtuigd te zijn dat het bestuur der Vereenigde Staten deed wat in deszelfs vermogen was, om de expeditie te beletten, ofschoon het hem nog altijd leed deed, dat de Vereenigde Staten nu 20 jaar geleden, toen zij vermoedden dat Engeland zekere plannen omtrent Cuba koesterde, zich niet bij ons en Frankrijk hebben aangesloten om er het bezit van te waarborgen aan Spanje. Lord *Stanley* wenschte te weten welke instructiën ten opzichte van die expeditie aan de zeemagt gezonden zijn, waarop de markies van *Lansdowne* verklaarde niet op deze vraag te kunnen antwoorden. Lord *Stanley* drong hierop nader aan door de vraag, of men wel eens instructiën had afgezonden? Tevens betoogde hij wel degelijk het recht te hebben te vragen of de regering zich met deze zaak behoorlijk bemoeid had, hij mogt billijkerwijze een antwoord verwachten. Het stond nu aan H. M. kabinet te beslissen of het deze vraag wilde beantwoorden, ja of neen. De markies van *Lansdowne* zeide geenszins het recht van den vorigen spreker te betwisten, maar alleen te kunnen antwoorden dat de regering zich met de zaak bezig hield. Het antwoord van den edelen markies, hernam lord *Brougham*, beteekent weinig meer dan: wij weten eigenlijk niets van de zaak af en zijn het niet eens wat te doen. — Wat mij betreft, dus ging de redenaar voort, ik twijfel geen oogenblik of het recht spreekt duidelijk in ons voordeel. Die lieden zijn zeeroovers en zij moeten zonder eenige aarzeling en zonder vorm van proces, als zoodanig behandeld worden. De graaf *Aberdeen* voegde hier bij, dat aangezien Engeland tijdens de expeditie georganiseerd werd, op geen vriendschappelijke voet met Spanje stond, de eeder natie gebod, voor alle dingen te toonen, dat zij niet gearzeld heeft de expeditie te doen mislukken. De graaf *Grey* beantwoorde nog kortelijk den vorigen spreker, en eindigde met te zeggen dat de leden van het huis volkomen met de ernstige bezwaren bekend waren, verbonden aan het openbaren van de instructiën gegeven aan de bevelhebbers van onze zeemagt in de West-Indiën, alvorens officiële

berigten uit die streken ontvangen te hebben. Hiermede eindigde de gedane interpellatie, waarop na het behandelen van eenige onderwerpen van ondergeschikt belang, het huis uiteenging.

Bij den aanvang der zitting van het Lagerhuis op heden, werd met eene meerderheid van 73 tegen 4 stemmen, besloten tot de 2de lezing van de bill betrekkelijk te doene voorschotten voor het verbeteren van landerijen enz. Daarna ging het huis over in committé ter beraadslaging van de verschillende artikelen tot dit ontwerp behoorende, die achtereenvolgens, bijna zonder eenige tegenkanting werden aangenomen. Nu werd op het voorstel van den heer *W. Molesworth* besloten tot het afzonderlijk bewaren en drukken van alle documenten betrekkelijk de uitgaven en inkomsten der nieuwe koloniën van Hong-Kong, Laboan en Nieuw-Zeeland, van derzelve oprigting af aan; benevens tot het opmaken van een staat, de inkomsten en uitgaven aanduidende, der overige Britsche koloniën gedurende het laatst verlopen jaar. Op het voorstel van den heer *B. Hall* nam het huis denzelfden maatregel omtrent alle documenten betrekking hebbende op de inkomsten en uitgaven der geestelijke commissie, aartsbisschoppen, bisschoppen, kapittels enz. der Anglikaansche kerk. Op eene interpellatie van den heer *Stuart* antwoordde lord *John Russell*, dat hij op maandag e. k. over veertien dagen instaat zal zijn, de plannen der regering mede te deelen ten opzichte van de functiën van lord kanselier des rijks. De heer *d'Israeli* verlangt vervolgens van den secretaris van staat voor de buitenlandsche zaken te vernemen, of H. M. kabinet eene officiële kennisgeving ontving, omtrent de uitrusting van eene expeditie Boekaniërs van de Vereenigde Staten naar het eiland Cuba. In antwoord hierop verklaarde lord *Palmerston*, dat de regering inderdaad vernomen had, dat er eene expeditie vertrokken was uit het zuidelijke der Vereenigde Staten, met het doel om Cuba aan te vallen, dat die expeditie den 6den der vorigen maand onder zeil ging en bestond uit 3000 man, die later nog door een korps van 4 à 5000 man gevolgd werd. De President der Vereenigde Staten had de noodige bevelen gegeven om deze expeditie te vervolgen en indien mogelijk in ze halen, terwijl hij, voor het geval dat zij reeds ontscheept was, gelastte zoodanig te handelen, dat daaruit de goede gezindheid der Vereenigde Staten jegens Spanje zou kunnen blijken. Vermits de regering van H. B. M. eerst sedert weinige dagen van deze zaak onderrigt werd, zoo heeft zij zich nog niet in onderhandeling kunnen stellen met het kabinet van Madrid, maar de gezant van Spanje, die gisteren in de hoofdstad aankwam, is onderrigt van alles, wat ter kennis van H. B. M. regering is gekomen. De heer *B. Crochane* maakte vervolgens aan het huis bekend, dat hij op maandag e. k. den secretaris van staat voor de buitenlandsche zaken dacht te interpelleren, omtrent de Zwitsersche aangelegenheden. Op eene daaromtrent gedane vraag door den heer *Forster*, antwoordde lord *John Russell*, dat hij maandag e. k. de inzichten en beginselen door de regering ten aanzien der kwestie van het postwezen gekoesterd, zou mededeelen. Nadat eindelijk nog aan den heer *Newdegate* verlof was gegeven eene bill in te dienen, waarbij voorgesteld zal worden te voorzien in geneeskundige hulp voor die gevallen, dat er eenig ongeluk op de verschillende spoortreinen plaats heeft, werd de zitting gesloten tot aaustaanden Maandag.

Het plan voor het gebouw der groote tentoonstelling is eindelijk vastgesteld. Het zal eene lengte van 2300, breedte van 400 en hoogte van 50 voet hebben, Voor 1 jan. 1851 moet het gereed zijn.

BELGIE.

Brussel, 8 juni. Het wets-ontwerp op de verhooging van het inkomen van den President der Republiek, was gisteren weder het hoofdonderwerp der gesprekken te Parijs. De houding der legitimisten is niet zeer bemoedigend. In eene vereeniging, eergisteren avond in de *Rue Rivoli* gehouden, durfde zelfs de heer *de Berryer*, wiens pogingen om al de fractiën der gematigde partij verbonden te houden, bekend zijn, zich niet stellig ten gunste van het ontwerp verklaren. De vergadering heeft niets beslist en men is uiteengegaan na te zijn overeengekomen, dat elk lid vrij zoude blijven in zijne stem. De tierspartij van haren kant, is vrij slecht gezind, te oordeelen uit de taal die de *Ordre* voert, welke haar meest gematigd gedeelte vertegenwoordigt. Reeds kondigt men onderscheidene amendementen van leden der regterzijde aan, die ten doel hebben, hetzij de gevraagde verhooging te beperken, hetzij om alleen de som te bewilligen die noodig is om het te kort, dat op dit oogenblik op de begroting van het Elysée bestaat, te dekken, zonder iets meer voor het vervolg toe te staan. Echter blijft het nog altijd waarschijnlijk dat het ontwerp zal worden aangenomen, zoo als het is voorgesteld.

De derde beraadslaging over het wets-ontwerp op de deportatie is gisteren begonnen. De vergadering is nog niet gekomen aan het artikel betreffende de terugwerkende kracht, en men weet dat daarover de groote strijd te wachten staat. Gisteren zijn de discussiën niet zeer belangrijk geweest. De heer *de Flotte*, die in zijne redevoering bij gelegenheid van de wet op de hervorming van het kiesrecht, bijzonder gematigd was, is dit gisteren minder geweest. Eene reeks van amendementen van allerlei aard, sommige van leden der regterzijde, andere van die der Berg-

partij, werden voorgesteld, doch verworpen. De eerste zeven of acht artikelen zijn aangenomen, even zoo als de vergadering dit bij de eerste beraadslaging gedaan had. — Heden wordt de quaestie over de terugwerkende kracht behandeld. Gisteren durfde men nog niet voorspellen of de vergadering aan hare eerste stemming over dit punt getrouw zoude blijven, dan wel of zij daarop terug zoude komen, zoo als zij ten aanzien der overdragt van renten deed.

Men weet dat op voorstel van den heer *Berryer* beslist is, dat de wet op de recrutering, in eene der laatste zittingen voorgesteld door den minister van Oorlog, zoude onderzocht worden door eene speciale commissie die in eene openbare zitting door de vergadering benoemd zoude worden. Eene lijst van kandidaten voor die commissie, naar men zegt door de hoofden der regterzijde vooropgesteld, en waarop de generaals *Cavaignac* en *de Lamoricière* niet voorkomen, zoude nog al indruk gemaakt hebben. Men weet dat vooral laatstgenoemde van die quaestie eene bijzondere studie gemaakt en zelfs een wets-ontwerp daarover aangeboden heeft, hetwelk hij met veel talent op de tribune der Wetgevende Vergadering heeft verdedigd. Wat den generaal *Cavaignac* betreft, niemand kan het ontkennen, dat hij over die zaak veel licht kan verspreiden, en omdat hij als zoodanig bekend is, acht men het vreemd, dat hij niet als lid van die commissie is voorgesteld. Men heeft dus in de uitsluiting van deze gunstig bekende militairen, staatkundige beweegredenen gezien, die, naar men meent, in zulk een bijzonder geval niet in aanmerking hadden moeten komen. De vergadering heeft zich, overigens, nog niet verklaard en het zoude wel kunnen gebeuren, dat zij zich niet vereenigde met het ostracismus, door de hoofden der regterzijde over hen gespannen.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 8 juni. Bij het departement van Binnenlandsche Zaken is van den apostolischen internuntius, mgr. *Belgrado*, ontvangen eene som van elf duizend zeven honderd zeven en twintig gulden, zes en zestig cents (f 11,727.66); zijnde, met inbegrip eener gift van zijn hoog eerwaarde, de opbrengst der collecte, op zijne uitnodiging gedaan in de kerken der r.-k gemeenten, behoorende tot de Hollandsche missie, tot leniging der rampen door den jongsten watersnood in Nederland veroorzaakt. (Staats courant.)

— De heer *J. G. E. Schuster*, doctor in de letteren, vroeger belast met het onderwijs van wijlen den zoon van Z. K. Hoogheid Prins *Frederik der Nederlanden*, is benoemd tot particulier secretaris van H. K. Hoogheid prinses *Louisa der Nederlanden*, en zal de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen weldra naar Stockholm volgen.

— Heden is voor het Provinciaal gerechtshof in Zuid Holland, Kamer van Stralzaken, voortgezet de behandeling der zaak, van *Jan Zevenboom*, oud 62 jaren, woonachtig te Gouda, beschuldigd van vergiftiging zijner huishoudster *Wilhelmina de Ronde*, door het toedienen van pannekoecken met rattenkruid vermengd, aan het eten waarvan zij was overleden, en voorts 20. van een voudigen diefstal. Deze terechtzitting werd aangevangen met het verhoor van den beschuldigde; in dat verhoor, dat zeer langdurig was, en waarbij de voorzitter, mr. *J. A. Philippe*, den beschuldigde de velerlei bezwaren voorhield, die tegen hem uit het gehouden onderzoek dezer zaak waren gerez, heeft de beschuldigde steeds alle schuldpligtigheid aan het hem te laste gelegde volstandig ontkend. Ook eenige getuigen zijn nader met den beschuldigde geconfronteerd. Verschillende dier nadere opgaven welke den beschuldigde schenen te bezwaren, werden door hem voor het meest tegen gesproken. — Vervolgens aan het openbaar ministerie het woord verleend zijnde, heeft de advocaat-generaal mr. *J. W. Geerken*, in eene uitvoerige rede, na gewezen te hebben op het bijzondere gewigt dezer zaak en na eene voorloopige schets van den levensloop van den beschuldigde, in de eerste plaats betoogd diens schuldpligtigheid aan den eenvoudigen diefstal, en, tot het misdrijf van de vergiftiging overgaande, zich beroepen op de bevinding der deskundigen ten betooge, dat in het lijk van *W. de Ronde* eene verbinding van rattenkruid-metaleel is gevonden, en zij, ten gevolge van de toediening daarvan, in den vorm van vergif, is overleden. Advocaat-generaal heeft vervolgens de vraag behandeld, of dat vergif bepaaldelijk door den beschuldigde is toegediend, en die vraag bevestigend beantwoord, door uit verschillende omstandigheden te betoogen, in de eerste plaats, het bezit van rattenkruid bij den beschuldigde, en in de tweede plaats, dat deze aanwijzing, in verband gebracht met verschillende andere aanwijzingen en daardoor gesterkt, het bewijs zoude opleveren, dat de beschuldigde werkelijk rattenkruid aan de overledene heeft toegediend, en dit, ten einde eene som van 150 gulden meester te worden uit een begrafenis-fonds, waarin hij zijne huishoudster op zijnen naam had doen inschrijven. Advocaat-generaal heeft, na uiteenzetting dezer punten, geroquireerd tot de schuldig verklaring van den beschuldigde aan vergiftiging en daarenboven aan eenvoudigen diefstal, tot zijne veroordeeling tot de straffe des doods, uit te voeren door het ophangen aan eene galg, binnen 's Gravenhage, enz. — Mr. *L.*

P. Op der Hooff, den beschuldigde als verdediger ambtshalve toegevoegd, heeft daarna in eene belangrijke pleitrede, na almede in krachtige trekken te hebben doen uitkomen het gewigt van de zaak, zijne rede in twee deelen gesplitst en in de eerste plaats trachten te betoogen, dat het wettelijk bewijs niet voorhanden was, dat hier werkelijk aan misdaad kon worden geacht; en in de tweede plaats de stelling voorgedragen, dat in geen geval, zoo al het aanwezen van misdaad consteert, in deze eenige omstandigheid zou zijn gebleken, om den beschuldigde naar eisch van regten voor den schuldig te houden. De verdediger, die overigens, wat den diefstal betreft, daaromtrent het oordeel eenvoudig aan den regter heeft overgelaten, heeft ten slotte met nadruk aan het hof aanbevolen de naauwgezette en gemoedelijke overweging dezer zaak en tot de vrijspraak des beschuldigten geconcludeerd. — Het hof zal heden over acht dagen in deze zaak uitspraak doen.

— Heden middag had, in het lokaal *Diligentia* alhier, de vergadering plaats van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs. Het was de laatste gedurende dit Instituut-jaar.

's Gravenhage, 9 juni. Door den minister van Binnenlandsche Zaken zijn tot leden van de commissie, bestemd tot het examineren der candidaten, die zich hebben aangemeld om dit jaar tot de Koninklijke academie te Delft te worden toegelaten, onder voorzitting van den heer G. Simons, directeur der academie, benoemd de heeren:

G. J. Verdam, hoogleeraar in de wis- en natuurkundige faculteit aan de hoogeschool te Leyden.

J. H. van Sillevoldt, leeraar in de wiskunde aan het gymnasium te 's Gravenhage;

A. P. Francois, leeraar in de wiskunde aan het gymnasium te Rotterdam;

M. J. A. Masthoff, praeceptor voer de nieuwe talen en de aardrijkskunde aan het gymnasium te Delft;

dr. G. van Wieringhen Borski, leeraar in de Nederduitsche taal en letterkunde aan de academie, en mr. M. A. M. 's Gravezande Guicherit, leeraar in de aardrijkskunde en geschiedenis aan de academie.

— L. M. heeft, op het verzoek, ingediend door Johanna Stegemann, die bij arrest van het hof in Gelderland, wegens kindermoord tot de straffe des doods was veroordeeld, haar gratie van die straf geschonken en die in zeven jaren tuchthuis veranderd.

Rotterdam, 9 juni. De Hooge Raad heeft, bij arrest van 22 mei 1850, in raadkamer gewezen, verworpen de voorziening in cassatie, ingesteld door den procureur-generaal bij het hof van Noord-Holland, tegen een arrest van dat hof van den 19den april, in raadkamer gewezen, waarbij op het verzet van den officier van justitie bevestigd is een bevelschrift der arrond.-regtbank te Amsterdam, van den 13den dier maand, waarbij tegen d'n boekverkooper S. de Grebber, wegens overtreding der wet van 25 januari 1817 (*Staatsblad* no. 5) de gerequireerde regtsingang is geweigerd.

— Men verneemt, dat eene verandering gebragt zal worden in het model der epauletten der officieren. — In de aanstelling tot luitenant-adjutant bij de Infanterie is eene wijziging gemaakt. Tot nu toe was bepaald, dat van de vijf luitenant-adjutanten per regiment, drie den rang van 2den luitenant moesten hebben, en zulks uit het oogpunt van bezuiniging; thans is bepaald, dat de adjutanten den rang van 1sten en 2den luitenant kunnen bezitten, doch is de toelage aan dien rang verbonden, (voor hen, die in het vervolg worden aangesteld), van 300 op 200 gulden 's jaars gebragt. (N. R. C.)

Groningen, 6 juni. Bij den Udenschen schaapherder van der Wijst en den Op-Heusdenschen boerenarbeider van de Gronden, beide door de natuur bestemd tot beeldhouwers, verheugt het ons ook een Groningschen geniale kunstenaar in hetzelfde genre te kunnen voegen. In deze provincie, te Noordbroek namelijk, was een slijter van kleine koopwaren, J. Berghuis, reeds lang bekend als een beeldhouwer en dichter. Hij sneed b. v. met een gewoon penmes, wezenlijk fraaie groepen, waarvan ook de ordonnantie veel kunstgevoel verried, en schaakspellen, die naar hier en elders werden verzonden en aanzienlijke sommen opbragten. Liefhebbers van schoone kunsten, alhier verschaffen hem nu voor eenige jaren goed gereedschap, en sedert ging hij meer en meer vooruit, zoodat hij thans ook levensgroote beelden met het beste gevolg begint te beelden. Jammer, dat ook deze autodidakt in zijne jeugd niet de behoorlijke opleiding heeft mogen ontvangen. (H. B.)

† Maastricht, 7 juni. Sedert geruimen tijd is hier de betrekking van burgemeester vacant. Is het *embarras du choix*, of gebrek aan geschikte personen, welke de oorzaak is, dat de vacature zoo lang onvervuld blijft? Dit laatste kan zeker het geval niet zijn, daar men hier algemeen als zoodanig hoort noemen: de heeren de Steurs, van Aken, Sandberg, Michiels van Kessenich en anderen. Intuschen worden de functiën van burgemeester waargenomen door den heer Bemelmans, oudste schepen, een man die van goeden wil, doch, even als de tweede schepen, de heer Helgers, in vergoorderden leeftijd is en buiten staat om op den duur den gewigtigen post van burgemeester te vervullen. Wenschelijk ware het dus, dat in deze vacature zoo spoedig

mogelijk werd voorzien en de belangen der stad, die zulks in alle opzichte behoeven, aan jeugdige en krachtige handen werden toevertrouwd. Voel is er wel is waar voor om de benoeming eens burgermeesters tot na de invoering der nieuwe gemeentewet te verschuiven, doch daar deze nog niet zoo spoedig tot stand zal zijn gebragt en inmiddels de zaken dienen voort te gaan, zoo wordt hier vrij algemeen verlangd, dat de bestaande vacature weldra moge vervuld worden.

— De Godeputeerde Staten van het Hertogdom Limburg hebben bij afschrift, aan de plaatselijke besturen van dit gewest mededeeling gegeven van eene circulaire van het departement voor de zaken der roomsch katholieke Eeredienst, waarbij de aandacht der staten is gevestigd op de bedenkelijke gevolgen, welke voor de kerkelijke gemeenten zouden voortvloeijen; uit het te ligtvaardig inwilligen van aanvragen van kerkbesturen, strekkende om de vaste goederen of rentgevende kapitalen, herkomstig van verkregen legaten of donatiën, te gelde te maken en de opbrengst daarvan aan te wenden tot afbetaling van schulden, het bekostigen van reparatiën aan kerken en pastoriën, of ter voorziening in andere gewone behoeften.

In die circulaire, welke zeer belangrijke beschouwingen bevat, wordt onder anderen gezegd: »De rentegevende bezittingen der kerken, en de goederen of fondsen, welke zij bij erflijng of schenking verkrijgen, zijn in den regel niet bestemd om te gelde gemaakt en verbruikt te worden. Erfstellingen, legaten en donatiën zijn, voor de kerken, buitengewone en toevallige baten, waarop vooral niet kan gerekend worden om die dan ook, uit den aard der zaak, nimmer behooren gerangschikt te worden onder de gewone of buitengewone inkomsten en middelen, welke eene kerkelijke gemeente beschikbaar heeft of maken kan tot dekking van hare uitgaven en behoeften. Het dienstbaar maken van zulke onvoorziene baten tot het aanleggen van een rentegevend kapitaal, is derhalve eene verplichting, welke het welbegrepen belang der kerkelijke gemeenten en de regels van een rigtig beheer harer financiële belangen, gebiedend voorschrijven.

»De strekking van het door vele kerkbesturen getoond verlangen, om rentegevende bezittingen te gelde te maken en beschikbaar geworden kapitalen niet te beleggen, maar aan te wenden tot uitdelging van gecontracteerde schulden en tot bestrijding van iedere andere gewone of buitengewone behoefte, kan, hoe ook beschouwd, niet gebillijkt worden. Zij behoort dan ook van staatswege niet te worden beaamd, ten zij er geheel eigenaardige omstandigheden bestaan, welke op eene allezins afdoende wijze pleiten voor het aanspreken van vrije of onbezwaarde goederen of kapitalen, ter voorziening in behoeften, welke aard zoo gewigtig is, dat het belang der gemeente gebiedend vordert hare vruchtdragende bezittingen daaraan op te offeren. »De omstandigheid dat de kerkbesturen, vooral in de landprovinciën, de kerkelijke fondsen ongaarne in inschrijvingen op een der grootboeken van de nationale schuld beleggen, om de moeite en kosten, welke daaraan en aan het ontvangen der renten verbonden zijn, heeft wel grond kunnen opleveren om die wijze van belegging, hoezeer ter voorkoming van het vervreemden der kapitalen de voorkeur verdienende, echter niet bij uitsluiting tot regel te stellen; maar liever, in navolging van art. 449 van het Burgerlijk Wetboek, de keuze der belegging op den daarbij omschreven voet, vrij te laten, mits dan ook naauwkeurig worde toegezien, »dat, als de belegging niet door aankoop van inschrijvingen op een der grootboeken, maar in onvroerende goederen of in rentegevende schuldbrieven gehypothekeerd op vaste goederen, plaats grijpt, »de vervreemding en opheffing der hypothecaire inschrijving later niet tot stand gebragt worde, zoodat, bij de daartoe verstrekte magtiging, uitdrukkelijk worde bepaald, dat de wederbelegging onmiddellijk moet geschieden, en voorts, zooveel mogelijk tegen misbruiken en nadeelen een wakend oog worde gehouden.»

— Heden morgen heeft het hof van Limburg uitspraak gedaan in de zaak der zes jongelieden, beschuldigd van moedwilligen manslag en mishandeling van eenen korporaal en sergeant der infanterie. Met betrekking tot den manslag, is het niet schuldig tegen al de beschuldigten uitgesproken. De laatste beschuldigde is daarenboven vrijgesproken van het wanbedrijf van mishandeling. De vijf overige zijn deswege veroordeeld tot eene gevangenisstraf van zes maanden, zijnde door het hof uitgemaakt dat er provocatie van de zijde der militairen had plaats gehad en mitsdien de gepleegde daad verschoonbaar was.

Arnhem, 30 juni. Zaterdag 11. zijn H. H. K. K. H. H. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden, benevens de Prinsessen Louisa en Maria op hunne reis naar Zweden, alhier gepasseerd.

— Te Apeldoorn zijn dienselfden dag 4 huizen en drie stallingen afgebrand. Aangezien er vermoeden bestaat van moedwillige brandstichting, heeft zich de justitie van hier gisteren morgen derwaarts begeben.

— In de *Leidsche Courant* leest men de volgende waarschuwing tegen het onvoorzigtig gebruik van meststof uit loodwit-fabrieken afkomstig.

In het laatste gedeelte der voorgaande maand stierven bij den landman J. van Schie, onder

Noordwijkerhout, twee koeijen en een stier aan stuipen en verlamming, terwijl dezelfde verschijnselen bij vier andere koeijen werden opgemerkt. De daarbij geroepen veearts, de heer Hengeveld te Oogstgeest, merkte bij deze dieren dezelfde verschijnselen op, namelijk gebrek aan eetlust, gezwollen en verlamde tong, speekselvloed, vermagering, verstopping, verlamming in de voorste en achterste ledematen en stuipen. Uit deze verschijnselen en die, waaronder de twee koeijen en de stier gestorven waren, meende de genoemde veearts tot vergiftiging te mogen besluiten, en hij liet den korten mest, dien de landman van eenen schipper gekocht had en die op het land, waarop de runderen geloopt hadden, gebragt was, daarvan verwijderen, en zond mij een klein gedeelte daarvan, met verzoek, om dit scheikundig te onderzoeken en op te sporen, of daarin eenige voor de gezondheid der dieren nadelige stof aanwezig was.

In dezen korten en droogen mest bevonden zich twee aarden scherven, inwendig met eene witte dunne huid overdekt. Door behandeling daarvan met zuiver verdund salpeterzuur, en beproeving der verkregene oplossing met zwavel-waterstofgas, zwavelzure natron en kali, chromiumzure kali en de reductie van een weinig van het witte poeder op de kool voor de blaaspijp, bleek het, dat deze aarden pot-scherven met loodwit waren overdekt. Het bleek vervolgens door de behandeling der meststof zelf met water en verdund salpeterzuur, en door verkooling van een ander gedeelte en uitrekking der kool met salpeterzuur, en beproeving der vloeistof met de reeds genoemde herkenmiddelen, dat deze korte mest met eene zeer aanzienlijke hoeveelheid loodverbinding bedeed was. Door deze uitkomsten is het alzo onwederlegbaar bewezen, dat deze meststof uit eene loodwit-fabriek afkomstig is, en hoe grondiger men met de zoogenaamde Hollandsche methode van loodwit-bereiding bekend is, des te minder zal men zich verwonderen, dat de daarin als broeimiddel gebezigde mest met veel loodverbinding is bedeed.

Het is den heer Hengeveld mogen gelukken, door eene doelmatige en naar den aard der vergiftiging ingerigte behandeling, de vier koeijen te behouden. De groote schade evenwel, ten gevolge van het gebruik dezer meststof door den landman geleden en andere nadeelige gevolgen, die daaruit zouden hebben kunnen voortkomen, maken het raadzaam, dat de meststof, uit de loodwit-fabrieken afkomstig, van de akkers en het weiland worde geweerd, of op zijn minst niet gebruikt worde, dan nadat zij door eene deskundige is onderzocht. Uiterlijk heeft deze korte mest geene teekenen, waardoor zij hare afkomst verdraagt, doch de aarden scherven daarin, die inwendig wit gekleurd zijn, moeten het vermoeden van den oorsprong en verder onderzoek opwekken.

Ik heb het van mijnen pligt geacht de aandacht der landlieden op deze zoo belangrijke zaak te vestigen.

Leijden, 4 juni 2850.

A. H. van der Boon Mesch.

Ingezonden Stukken.

Het *Algemeen Handelsblad* bevat den volgende brief:

Aan de Redactie van het Handelsblad.

In de discussiën der Tweede Kamer, over een adres van eenige Haastensche ingezetenen in de zitting van 3 juni gehouden en welke door de 15de aflevering van het bijblad heden worden medegedeeld, is herhaaldelijk eene door mij over die zaak uitgegevene brochure vermeld, bestreden en verdedigd. De heer van Dam van Isselt heeft zich echter niet als andere sprekers, bepaald tot de bestrijding mijner daarin uitgedrukte beschouwingen, waarvan ik de eerste ben, de feilbaarheid te erkennen, maar heeft goedgevonden, daarin ook mijn persoon en mijne bedoelingen te mengen en tegen mijne handelwijze beschuldigingen in te brengen, die ze in uiterst ongunstig licht stellen en zoo zij waarheid bevatten, mij alle aanspraak op achting zouden doen verbeuren. Die beschuldigingen zijn openlijk gedaan, ik beroep mij voor de beantwoording dezelfde publiciteit in die haar ten doel viel en verzoek derhalve de couranten, welke de beraadslagingen der Tweede Kamer mededeelen, ook deze verklaring te willen opnemen.

1o. Be heer van Dam beschuldigt mij de zaak te hebben verminkt, het beste en meest afdoende der zaak te hebben weggelaten, van het koopcontract van 1710 slechts in het voorbijgaan te spreken en de voorwaarden, waarop het gesloten is, niet te vermelden. Dit alles is onwaar. Die stukken, welke ik zeg geheel mede te deelen, komen overeen met authentieke afschriften: de stukken, waarvan ik slechts uittreksels mededeel, bevatten, buiten die uittreksels en opgegeven inhoud, niets, dat op de beoordeeling der zaak invloed kan uitoefenen. Ik tart den heer van Dam, het tegendeel aan te toonen. Het publiek zal ik zelf in staat stellen, uitspraak te doen, door die bij extract medegedeelde stukken nu evenzeer in hun geheel te doen afdrucken en verkrijgbaar te stellen. Het quasie-verzwegen koopcontract is in mijne brochure behandeld op bladz. 13—15.

2o. De heer van Dam zegt, of duidt aan, dat ik geschreven zou hebben, om mij eene clientele in Tielsterwaard te verschaffen. De beschuldiging is ongerijmd tegen een advocaat alhier gevestigd, maar

teregte beschoofde de heer *Dullert* (die edelmoedig de verdediging van een geheel onbekenden op zich nam) ze tevens als zwaar, tegen iemand, die gezworen heeft, slechts te verdedigen wat hij regtvaardig vond. Bij de eerste tegenspraak, die de heer van *Dam* ontmoette, schreef hij ze dan ook aan eene vergissing toe. Hoe? Eene zoo zware aantijging, op zulk eene plaats, door een volkvertegenwoordiger gedaan, uit vergissing? Men heeft inderdaad moeite te gelooven, dat men hier ernstige taal hoort! Hoe het evenwel zij, en welke beteekenis er ook verschoonen ligge in de half verzwegen aanduiding: *hoe die brochure in de wereld kwam*, ik verklaar elk vermoeden alsof ik om mijn persoonlijk belang of met eenige persoonlijke nevenbedoeling schreef, ten eenemale onwaar en tart den heer van *Dam* dit ook slechts van verre waarschijnlijk te maken.

30. Ik zou de zaak hebben voorgesteld naar den zin van hen, die ongelukkig de kwestie van Haasten geleid hebben. Het is onwaar. Bij het aannemen van den gedanen voorslag, om mij de stukken ter hand te stellen, ten einde door eene publicatie het verbitterend courantengeschrijf te doen ophouden, voegde ik de nitrukkelijke bepaling, dat ik niet gehouden zou zijn, ten voordeele der kerk te schrijven, maar onpartijdig, zelfstandig, naar uitkomst van eigen onderzoek. Ik kan het den heer van *Dam*, des verkiezende, door de correspondentie daarover bewijzen en tart hem, het tegendeel aan te toonen.

40. In de weder halfverzwegen aanduidingen over het tot stand komen van het Adres, schijnt de heer van *Dam* mij van drijven daartoe te beschuldigen, en van misbruik, dat daarbij zou hebben plaats gehad. Moet dit uit zijne raadselachtige woorden worden opgemaakt, dan is het weder onwaar. Ik heb het zenden van een adres niet bewerkt, ik heb het niet vervaardigd, ik ken noch den inhoud noch de onder-teekenaars. Ook hiervan tart ik den heer van *Dam* het tegendeel aan te toonen.

Zoo is ieder der beweringen van den heer van *Dam* ten stelligste door mij wedersproken. Lijnrecht staat mijne verklaring tegenover zijne woorden. Wordt geen der gevraagde bewijzen voor zijne gezegden geleverd, dan weet het publiek, welk gewigt het daaraan hebbe toe te kennen.

Amsterdam, 6 juni 1850. Mr. A. G. PHILIPS.

Advertentiën.

Op heden overleed alhier de Wel Ed. Gestrenge Heer *PIETER HENDRIK SCHOTT*, in den ouderdom van ruim 61 jaar, in leven Consul van *Zweden* en *Noorwegen*, en Vice-Consul van *Pruisen*, beide voor de *Mase*.

Velp, 5 Junij 1850.

J. H. BIJDELIJK.
J. KRUIJFF.
Executeuren testamentair.

Mijne geliefde Echtgenoot *L. VAN DER HORST*, werd mij heden, nadat ik mij den 27sten Mei 11. over hare voorspoedige bevalling mogt verheugen, door den dood ontrukkt.

Arnhem, 9 Junij 1850.

A. P. VAN AKEN.
Eenige kennisgeving.

+++ De *WEILANDEN* onder *Rheden* en *Velp*, waarvan de Inzet op den 5den Junij, ten huize van Mej. de *Wed. FLORISSEN*, te *Arnhem*, heeft plaats gehad, zijn met de hoogen gebragt:

a. De *UITERWAARDSWEIDE*, de groote *Muggeheerd* op het *Rhederlaag* op f 17,644
b. De *WEIDE de Geer*, in het *Velpbroek* op f 1501

De toeslag is bepaald op *Woensdag 19 Junij 1850*, des avonds te 6 ure, ten huize van den *Kastelein A. JAS*, vroeger *Mej. FLORISSEN*, aan den *Steenstraat te Arnhem*; terwijl inmiddels nadere inlichtingen gevraagd en hoogen kunnen gesteld worden, ten Kantore van *Mr. TAAIJ*, *Notaris te Arnhem*.

Ten overstaan van den *Notaris KOLF-SCHOTEN te Arnhem*, zal op *Woensdagen den 12den en 26 Junij 1850*, telkens des avonds te 7 ure, in het *Logement het Hof van Holland*, in de *Weverstraat* aldaar, op hoogen worden ingezet en finaal verkocht.

Een Hecht en Sterk goed onderhouden *WINKEL-HUIS*, staande op den besten stand der stad *Arnhem*, in de *Rijnstraat Wijk C. No. 1*, bevattende behalve ruimen *WINKEL*, 10 meest alle behangen en gestukadoorde *BOVEN- en BENEDEN KAMERS*; ruimen *WAS- en WASSER KAMERS*, *OPENPLAATS*, *PAKHUIS*, *WASSER- en REGENWATER-POMP*, *WAS- en WASSER KAMERS*, ruimen *ZOLDER* en in andere gemakken.

Voorts pand, waarin sedert onbegrijpelijk jaren en nog met het beste succes de *Kruideniers Affaire* en *Tabaks-handel* wordt uitgeoefend, is tot alle andere

affaires geschikt. De koper kan des verkiezende $\frac{3}{4}$ van de kooppennings tegen $4\frac{1}{2}$ pCt., voor zes vaste Jaren of langer op hetzelfde gevestigd houden.

Hetzelve is elken *Maandag* en *Woensdag* van 11 tot 2 uur voor een ieder te zien, mits vooraf bij de bewoners belet vragende, terwijl nadere Informatiën betrekkelijk de verkoops-voorwaarden verkrijgbaar zijn ten Kantore van voormelden *Notaris*. Brieven franco.

P. J. TE WINKEL,

Hoek van de *Turf- en Bakkerstraten te Arnhem*,

heeft de eer te berigten, dat hij onder toezigt van den Heer *P. BEUDE*, zijn *WINKEL* in, allen naar den nieuwsten en laatsten smaak vervaardigde

Goud- en Zilverwerken en Bijouteriën,

heeft geopend, zich bij zijne geëerde begunstigers beleefdelyk aanbeveelt en HE. ter bezigling der Voorwerpen minzaamst uitnodigt.

Op eene *Buitenplaats* in *Overijssel* en tegen een huurloon van f 200 's jaars, vraagt men een *PERSON*, geschikt om met *PAARDEN* en *VEULENS* om te gaan, in staat om *PAARDEN* toe te rijden en vooral *Liefhebberij* in het *Vak* hebbende. Zonder goede certificaaten is het onnodig zich aan te bieden, onder *Letter C*, adres deze *Courant*. — Voor f 80 à f 100 kan men een goed *Kosthuis* met *Inwoning* bekomen; de *Lieverij* wordt door het huis bezorgd. Men kan onmiddellijk in dienst treden.

+++ De ondergeteekenden *C. DE BRUIJN* en *ZONEN*, *Gazfabrikkanten*, wönende te *Amsterdam* en *concessionarissen* voor de *Gazverlichting* der *Stad Nijmegen*, ingevolge *Koninklijk Besluit* van 16 *Julij 1845*, No. 54, — gezien hebbende eene bekendmaking van *Edel Achtbare Heeren Burgemeester* en *Wethouders* der *Stad Nijmegen*, de date 4 *Junij 1850*,

Verklaren:

Dat zij eerst uit die bekendmaking hebben leeren kennen het bestaan van het daarin aangehaalde bericht in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van den 3den dezer, No. 130;

Dat zij aan het bericht ten eenenmale vreemd zijn, en alzoo voor rekening van *Edel Achtbare Heeren Burgemeester* en *Wethouders* voornoemd laten, en wat in de bekendmaking gezegd wordt omtrent het oogmerk waarmede hetzelve zoude geplaatst zijn, en om des verkiezende bij de redactie dier *Courant*, of waar zij elders gevonden, onderzoek te doen naar deszelfs oorsprong;

Dat de ondergeteekenden, hebbende stellige en onbetwistbare regten, ten gevolge der in het hoofd dezes genoemde *Koninklijke Concessie*, die regten ook tegen het *Bestuur* der *Stad Nijmegen*, is het nood, zullen weten te doen gelden, gelijk zij daartoe al reeds eene geregtelijke insinuatie aan dat *Bestuur* hebben gedaan, doch dat zij, langs dien openen en breeden weg hunne regten handhavende, geene behoefte hebben aan naamlooze dagblad-berigten;

Dat zij openlijk herhalen de voorwaarden, waarop het *Edel Achtbare Bestuur* voornemens is op den 24sten dezer maand de aanbesteding der *Gazverlichting* te doen plaats hebben, te beschouwen als wederregtelijk en als eene inbreuk op de concessie der ondergeteekenden, en dat zij ondergeteekenden uit dien hoofde niet kunnen en niet zullen concurreren, maar onafhankelijk van den uitslag dier aanbesteding, de vereischte maatregelen zullen nemen.

Amsterdam, 8ten Junij,
C. DE BRUIJN en ZONEN.

Ten Kantore van *A. DE BRUIN*, te *Arnhem*, zijn voor de 3de klasse der 21de *Staats-Loterij*, welker trekking 17 *Junij* begint, *Heele* en *Gedeelten* van *Loten* te bekomen.

GOUD, ZILVER, JUWEELEN en PAARLEN worden aan gemeld *Kantoor* tot den hoogsten prijs ingekocht.

Algemeene Postwagen-Onderneming VAN GEND & LOOS.

Dienst *Zutphen* en *Emmerich*.

Met 15 *Junij 1850*, zal de *Diligence* van *Emmerich* naar *Zutphen*, vertrekken des morgens te 7 ure en aldaar corresponderen met de diensten naar *Overijssel*, *Drenthe*, *Groningen*, & *Friesland*.

Van *Zutphen* naar *Emmerich*, des namiddags te 3 $\frac{1}{2}$ ure, in verband met de *Koninklijke Pruisische Snelpost* en verder per *Spoerwegen* voor geheel *Duitschland*.

Te Zutphen, in de *Kroon* op de *Markt*, de Heer *L. BECK*, *Directeur*.

Te Arnhem, in den *Gouden Arend*, de Heer *J. WOUTERS*, *Directeur* en verder op alle de *Kantoren* der *Onderneming*.

STOOMVAART VOOR DEN NEDER- EN MIDDEN-RIJN. DUSSELDORPSCHE MAATSCHAPPIJ.

GEREGELDE DIENST

met de snelvarende *Stoomschepen Mathilde, Victoria, Gutenberg, Elisabeth en Stadt Bonn*.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*: des *Zondags*, *Dingsdags*, *Donderdags* en *Vrijdags*, des morgens circa te 9 ure.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*: des *Maandags*, *Woensdags*, *Vrijdags* en *Zaturdags*, des morgens te 6 $\frac{1}{2}$ ure.

Van *Arnhem* naar *Emmerik* en *Dusseldorp*: des *Maandags*, *Woensdags*, *Vrijdags* en *Zaturdags*, des namiddags omstreeks 3 $\frac{1}{2}$ ure.

In directe verbinding met de *DAGELIJSCHES* Dienst tusschen *Dusseldorp* en *Keulen*, de *DRIEMAAL DAGELIJSCHES* tusschen *Keulen* en *Coblentz* en de *TWEEMAAL DAGELIJSCHES* tusschen *Coblentz* en *Mannheim*.

Nadere inlichtingen geeft te *Arnhem* de *Agent C. BALCK*.

Burgerlijke stand.

ZUTPHEN:

Van 5 tot en met 6 juni.

Gehuwd: *H. J. Smallegoor*, bijna 34 j., met *H. Langwerden*, 29 j. — *C. Otto*, bijna 36 j., met *J. T. Driesel*, 39 j. — *J. M. Burgers*, 21 j., met *H. H. Zuidema*, 20 j.

Bevallen: *H. Terink*, geb. *Tengerman*, D. — *B. Jansen*, geb. *Pieper*, Z. — *S. Stokvis*, geb. *Stokvis*, Z. — *J. Kersten*, geb. *Mentink*, D. — *A. Evers*, geb. *IJsseldijk*, Z. — *W. Starink*, geb. *Hogenkamp*, Z. — *A. W. van Lindenberg*, geb. *Tennissen*, Z. — *R. Kerlen*, geb. *Kornegoor*, Z.

Overleden: *R. G. Schut*, 15 j. — *W. Beumers*, wed. van *W. Cornelissen*, 79 j. — *A. M. Leppink*, wed. van *H. J. te Stroete*, 91 j.

APELDOORN:

Van 31 mei tot en met 7 juni.

Gehuwd: *C. Mulder*, 54 j., met *J. S. Dibbets*, 46 j. — *F. Bloemink*, 21 j., met *A. Velthuis*, 36 j. — *R. Beekman*, 28 j., met *H. v. d. Veen*, 22 j.

Bevallen: *J. C. Smaasen*, geb. te *Water*, D. — *H. Vink*, geb. *Buddink*, D. — *H. J. Cornelissen*, geb. *Oosterbroek*, D. — *J. Roelofsen*, geb. *Brons*, Z. — *J. Brouwer*, geb. *Oudbier*, D. — *M. C. Sleddering*, geb. *Esmeijer*, Z.

Overleden: *W. Buitenhuis*, 1 j. — *W. Buitenhuis*, 58 j. — *J. C. v. Dam*, 61 j. — *G. Wijnbergen*, 4 j.

Marktprijzen.

ZWOLLE, 31 mei.

Tarwe f 7.25 à 7.75 — *Rogge* f 4.25 à 4.70. — *Boekweit* f 4.00 à 5.00. — *Garst* f 3.40 — *Haver* f 2.50 à 2.80. — *Aardappelen* f 1.15 à 2.25. — *Boter* n. p. f 0.45 à 0.55 $\frac{1}{2}$ ton f 10.50 à 11.50.

DEVENTER, 31 mei.

Ten gevolge van eenen ruimen aanvoer van *Tarwe* en *Rogge*, en minder algemeene vraag, was de gesteldheid heden over het algemeen genomen iets minder geanimeerd, en hoewel dan ook de prijzen weinig of niet lager, was er echter wel zoo gemakkelijk aan te komen: — Voor *Tarwe* is besteed f 6.75 à 7.75. — *Rogge* f 4.10. à f 4.40. *Boekweit* f 4.50 à f 4.90. — *Garst* f 3.00 à f 3.20. — *Haver* f 2.20 à f 3.00. — *Aardappelen*: f 1.20 à f 1.60, puik beste f 1.75 het mud. Ter markt 40 à 45 mud.

Per schip verzonden 500 à 600 mud tegen f 1.20 à f 1.60 het mud. — *Boter*: 1. soort f 10.00 à f 10.20. 2. soort f 8.50 à f 9.00.

ZUTPHEN, 6 juni.

Wegens de druk bezochte en gewigtige *Tentoonstelling* dezer dagen, was heden de *graanmarkt* van mindere beduidenis; evenwel was er van *Rogge* nog eene voldoende hoeveelheid aanwezig. De prijzen waren naar dengd wel zoo hoog, als:

Tarwe f 7.75 à f 7.90. — *Rogge* van f 4.00 tot f 4.40. — *Boekweit* van f 4.70 tot f 5.10. — *Andere artikelen* niet aangevoerd. *Aardappelen* van f 1.20 tot f 1.60. Per schip verzonden 500 mud. *Boter*: Van f 9.50 à f 10.75. het $\frac{1}{2}$ vat.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 10 juni 1 El 9 Palm 7 Duim; gew. 8 D. gev. 0 D.

De prijs dezer *courant* is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nummers 10 cent. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00. Elke regel daarboven 30 centen, behalve 25 centen zegelrecht voor elke plaatsing.

Te *Arnhem*, bij *G. J. THIEME*, *Boekdrukker*.